

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Podpisnik: Anja Kopac Mrak
Izdajatelj certifikata: sigov-ca
Serijska št. certifikata: 3a 5e 92 74
Datum poteka certifikata: 23.03.2018
Datum in čas podpisa: 16:42, 22.03.2016
Referenčna številka: 0010-25/2016/2

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
PRESEDNIK
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

gp@dz-rs.si

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR

Prejeto:	23 -03- 2016
Šifra:	020-07 16-228 / 3
Povezava:	101-08 16-4
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Številka: 0010-25/2016/2

Datum: 21. 3. 2016

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje Franca Brzenika v zvezi s poslabšanjem uvrstitve na področju trga dela

Spoštovani,

na ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anjo Kopač Mrak ste naslovili pisno poslansko vprašanje Franca Breznika v zvezi z poslabšanjem uvrstitve na področju trga dela, na katerega podajamo naslednji odgovor.

Ustanova Heritage Foundation in časnik Wall Street Journal od leta 1995 dalje pripravljata poročilo o t.i. ekonomski svobodi. S t.i. indeksom ekonomske svobode ocenjujeta države po desetih kategorijah, ki vplivajo na ekonomsko svobodo, med katerimi je tudi svoboda dela ("labor freedom"). Pri izračunu indeksa svobode dela se upošteva šest kvantitativnih dejavnikov:

- razmerje med minimalno plačo in povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega
- ovire za zaposlovanje novih delavcev
- rigidnost delovnega časa
- težavnost odpuščanja odvečnih delavcev
- zakonsko določeni odpovedni roki
- obveznost plačila odpravnine.

Raziskava temelji na podatkih, ki jih zbira Svetovna banka v okviru študije "Doing Business".

Za boljšo predstavo naj uvodoma navedem, da povprečna vrednost indeksa svobode dela na lestvici od 0 do 100 za evropsko regijo (pri čemer višja vrednost indeksa pomeni več svobode) v letu 2016 znaša 59,5 in je vse od leta 2005 znašala med 60 in 63. Za Slovenijo je ta indeks od leta 2005 do leta 2013 močno odstopal od evropskega povprečja in je znašal med 40 in 43, v letu 2014 se je nato povzpел na 51 in dodatno porasel v letu 2015 (57,1). V letu 2016 se je sicer nekoliko zmanjšal, vendar še vedno ostaja nad 55 in blizu povprečja evropske regije (59,5). Isti indeks je v nekaterih drugih članicah EU z ugodnimi makroekonomskimi razmerami precej nižji (npr. za Nemčijo je

ta šele v preteklih dveh letih malenkost presegel vrednost 50). Sicer pa je v povprečju najvišji indeks v tej kategoriji v državah Severne Amerike in azijskopacifiške regije.

Dejstvo je, da je delovna zakonodaja v Sloveniji do leta 2013 veljala za precej rigidno. Cilj sprememb na trgu dela od leta 2013 naprej je, tudi v skladu z usmeritvami nekaterih mednarodnih institucij, zagotoviti ustrezno razmerje med prožnostjo trga dela, ki bi omogočala zadostno odzivnost podjetjem na spremembe v povpraševanju, na eni strani in potrebno varnostjo delavcev na drugi strani.

Iz spodnje tabele, ki predstavlja t.i. indeks varovanja zaposlitve (EPL indeks) in ga izračunava OECD, je razvidno, da so se nedavne zakonodajne spremembe v regulaciji trga dela odrazile v zmanjšanju rigidnosti trga dela oz. v znižanju indeksa varovanja zaposlitve¹ redno zaposlenega zoper individualno odpoved (EPR). Ureditev v primeru individualne odpovedi je po spremembah v letu 2013 postala bolj fleksibilna kot v povprečju držav članic OECD.

Indeksi varovanja zaposlitve v Sloveniji pred in po spremembah v regulaciji trga dela

	Varovanja v primeru individualne odpovedi v primeru redne pogodbe (EPR)
Slovenija - 2013	2,39
Slovenija - 2014	1,99
Netehtano povprečje držav OECD	2,04

Vir: OECD (2014).

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti redno spremlja stanje na trgu dela in učinke vseh izvedenih sprememb. Kljub pozitivnim spremembam v smeri večje uporabe pogodb o zaposlitvi za nedoločen čas med mladimi in bistveno povečanim deležem prehodov iz zaposlitev za določen čas v zaposlitve za nedoločen čas ter ugodnejšim razmerjem med minimalno plačo in produktivnostjo, na trgu dela opazamo porast nekaterih atipičnih oblik dela, ki se v določenem delu uporabljajo tudi v primerih, ko so prisotni elementi delovnega razmerja in ko bi v skladu z delovno zakonodajo morala biti sklenjena pogodba o zaposlitvi.

V skladu z navedenim na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti menimo, da je treba v Sloveniji dodatno izboljšati učinkovitost nadzora ter

¹ Indeks lahko pokaže numeričen odraz zakonodajnih sprememb in služi za primerjavo fleksibilnosti regulacije trga dela med državami. Indeks varovanja zaposlitve in njegovi podindeksi lahko zavzamejo vrednosti med 0 in 6, pri čemer višja vrednost označuje bolj togo ureditev. Indeks varovanja zaposlitve po metodologiji OECD vsebuje opis 22 osnovnih delov ureditve trga dela, ki zajemajo tri področja regulacije: (i) varovanje redno zaposlenega zoper individualno odpoved¹, (ii) urejenost začasnih oblik zaposlenosti¹ in (iii) specifične zahteve ob kolektivnem odpuščanju¹. Na osnovi posameznih komponent indeksa se oblikujejo štirje podindeksi:

1. indeks varovanja redno zaposlenega zoper individualno in kolektivno odpoved, ki združuje indeks EPR in EPC,
2. indeks varovanja redno zaposlenega v primeru individualne odpovedi (EPR),
3. indeks dodatnih zahtev v primeru kolektivne odpovedi (EPC),
4. indeks urejenosti začasnih oblik zaposlenosti (EPT).
- 5.

vzpostaviti pravni okvir, ki bo omogočal učinkovit nadzor in sankcioniranje kršiteljev na področju nezakonite uporabe atipičnih oblik dela. Ob tem je treba pristopiti k identifikaciji in odpravi morebitnih sistemskih razlogov za takšno ravnanje na strani delodajalcev in delavcev. Hkrati pa se je treba zavedati, da se narava in vsebina dela spreminjata, kar neposredno vpliva tudi na spremembe razmerja delavec - delodajalec, ter da ni mogoče vsake uporabe atipične oblike dela neposredno označiti kot neustrezne ali prekarne.

Izzive, ki so identificirani na podlagi izvedenih analiz, je potrebno nasloviti v dialogu s socialnimi partnerji. Le na ta način bomo prišli do uravnoteženih ukrepov, ki bodo vodili v smeri cilja, ki nam je vsem skupen - do višje stopnje delovne aktivnosti na kakovostnih delovnih mestih.

dr. Anja Kopač Mrak
MINISTRICA